

ret din diverse orașe, „munca, viața, preocupările tinerei generații” nu sînt doar un deziderat care apare în perioada concursurilor și festivalurilor, ci înseși principiul și rațiunea existenței lor. Și dacă, în afara piesei *Om în derivă* (Studioul de teatru muncitoresc „Mihai Eminescu” al Comitetului U.T.C. din Intreprinderea „Electromotor” — Timișoara) — text ridicol prin prețiozitate și m.marea profunzimei — repertoriului prezentat nu i se pot aduce grave reproșuri, rămîn, după părerea noastră, deschise problema îndrumării și aceea a interpretării. Succesul de public pe care l-a obținut spectacolul Teatrului muncitoresc din Tîrnăveni (*Transmitem în direct* de Tudor Popescu), Premiul pentru regie acordat lui Ion Dore (*O șansă pentru fiecare*, Teatrul tineretului — Tulcea) au dovedit că opțiunile juriului s-au întilnit cu ceie ale publicului, atunci cînd realizatorii au izbutit să exprime simplu idei clare, cînd prospețimea și farmecul spontan al interpretării au fost folosite în scopul comunicării și nu al exhibiției.

Spectacolele celor două institute de teatru au dovedit ținuta învățămîntului superior de specialitate, capacitatea sa de a pregăti personalități și de a educa spiritul de echipă, au constituit o componentă utilă și semnificativă a festivalului.

Eforturile împlinite ale organizatorilor (Comitetul Central al Uniunii Tineretului Communist, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România) au dovedit că un asemenea festival este necesar pentru prezentul și viitorul mișcării teatrale.

Colocviul care a încheiat manifestarea — „Valențe educative în dramaturgia și arta spectacolului de teatru pentru și despre tineret” — a prilejuit expunerea unor puncte de vedere substanțiale despre specificul spectatorului tînr și personalitatea eroului tînr (Ileana Berlogea, despre necesitatea unei dramaturgii analitice a relațiilor dintre generații (Halazs Anna, Radu Bădilă), despre prioritățile tematiche ale teatrului pentru tineret (Natalia Stancu), despre necesitatea implicării creatorului în destinul colectivității umane pe care o reprezintă (Monica Săvulescu).

Desigur, încercarea de a povesti despre tot ce a fost este dintru început, și mai ales la sfîrșit, sortită eșecului. Un festival înseamnă spectacole, discuții, întîlniri, vorbe, aplauze, vorbe despre aplauze, unii cărora le place totul, alții cărora nu le place nimic, ceilalți care vor să-i înnace și pe unii și pe alții. Acești „cei-alți” au fost reprezentați cu brio, la Tîrgu Mureș, de ironicul, seriosul și muncitorescul colectiv al cotidianului „Gong”.

Magdalena BOIANGIU

Colocviul despre arta comediei

(ediția a V-a)

Între 1 și 7 noiembrie, la Galați, s-a desfășurat cea de-a V-a ediție a *Colocviului despre arta comediei*. Consacrat temei „Virtuțile civice și estetice ale comediei”, Colocviul se înscrie în marele Festival național „Cîntarea României”, fiind organizat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale, Comitetul județean de cultură și educație socialistă și Teatrul Dramatic din Galați.

Au fost prezentate spectacolele *Inele, cercei, beteală...*, scenariu de George Rafael după schițe de I. L. Caragiale, în regia lui George Rafael și scenografia Lidiei Radian (Teatrul „Nottara”); *Don Juan* de Molière, versiunea scenică și regia, Valeriu Moiescu, scenografia, Sanda Mușatescu, muzica, Paul Urmuzescu (Teatrul de Comedie); *Manechine fără cap* de I. D. Șerban, regia, Constantin Dinischiotu, scenografia, Ruxandra Bîrsan (Teatrul „V. I. Popa” din Birlad); *Fata Morgana* de Dumitru Solomon, regia, Mircea Cornișteanu, scenografia, Victor Crețulescu (Teatrul Dramatic din Galați); *Frumoasa Fernanda & Comp.* de Vasile Rebreanu, regia, Dorel Vișan, scenografia, T. Th. Ciupe (Teatrul Național din Cluj-Napoca); *Acești nebuni fățarnici* de Teodor Mazilu, regia, prof. Octavian Cotescu, asistent regie, Costin Marinescu, scenografia, Diana Cupșa Popescu (Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”, București); *Chirița în provincie* de Vasile Alecsandri, regia, Alexandru Dabija, scenografia, Laurențiu Dumitrașcu (Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași); *Acești nebuni fățarnici* de Teodor Mazilu, regia și scenografia, Mircea Marin (Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani); *Țarul Ivan își schimbă meseria* de Mihail Bulgakov, regia, Adrian Lupu și Magdalena Klein, decoruri,

Gheorghe Rasovsky, costume, Carmen Rasovsky (Teatrul Dramatic din Galați).

Spectatorii din municipiile Galați și Tecuci, precum și cei din Pechea, au fost invitați și la alte manifestări înscrise în programul Colocviului, printre care spectacolul *Soacra, nora și războiul mondial* de Tudor Popescu, prezentat de Teatrul popular din Galați, întâlniri cu Cenaclul umoriștilor al Asociației scriitorilor din București și cu Cenaclul „Verva” din Galați, intitulat „Zimbiți cu noi și reflecții”, un spectacol-dezbateri (*Acești nebuni fărnici* al I.A.T.C.), *Gala comediei*, susținută de actori și soliști vocali gălățeni.

Deosebit de interesante s-au dovedit a fi dezbaterile pe marginea spectacolelor din concurs, debateri organizate de biroul secției de critică teatrală a A.T.M., precum și sesiunea de comunicări din ultima zi. Remarcabile puncte de vedere au formulat Teofil Vâlcu, actor al Teatrului Național din Iași, Costin Marinescu, regizor la Teatrul „A. Davila” din

Pitești, Constantin Băltărețu, actor la Teatrul de Comedie, și Alexa Visarion, regizor la Teatrul Giulești.

Unul dintre cele mai importante cîștiguri cu care s-a soldat Colocviul de la Galați a fost schimbul de idei în legătură cu arta reprezentației teatrale comice. Chiar dacă nu au adus întotdeauna elemente noi, dezbaterile au avut meritul că s-au sprijinit, în marea lor majoritate, pe argumente oferite de montările înscrise pe afiș.

Dacă eșantionul de spectacole (șapte, cu texte românești, trei, cu texte străine) a părut mai puțin strălucitor decât la edițiile precedente (fapt subliniat ca atare de profesorul I. Chivu) înseamnă după opinia criticului de teatru Constantin Paiu, că aceasta este starea reală a comediei în teatrele noastre. Pentru că, alături de spectacolele bune și foarte bune, la festivalul de la Galați și-au făcut apariția și jalnice încropeli (de text, de interpretare actoricească și de gândire regizorală) stîrnind, cum era și firesc, nemulțumirea spectatorilor. Exemplul cel mai

Premiile

PREMIUL PENTRU CEL MAI BUN SPECTACOL : *Fata Morgana de Dumitru Solomon, Teatrul Dramatic din Galați, regia, Mircea Cornișteanu, scenografia, Victor Crețulescu.*

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI : *Don Juan de Molière, Teatrul de Comedie, regia, Valeriu Moisescu, scenografia, Sanda Mușatescu.*

PREMIUL ASOCIAȚIEI OAMENILOR DE ARTĂ DIN INSTITUȚIILE TEATRALE ȘI MUZICALE (A.T.M.) (EX AEQUO) : *Țarul Ivan își schimbă meseria de M. Bulgakov, Teatrul Dramatic din Galați, regia, Magdalena Klein și Adrian Lupu, scenografia, Gheorghe și Carmen Rasovsky ; Acești nebuni fărnici de Teodor Mazllu, Studioul I.A.T.C., clasa prof. univ. Octavian Cotescu, asistent regie, Costin Marinescu.*

PREMIUL PENTRU REGIE : *Mircea Cornișteanu, pentru realizarea spectacolului Fata Morgana de Dumitru Solomon, Teatrul Dramatic din Galați.*

PREMIUL PENTRU SCENOGRAFIE : *Eugenia Tărășescu-Jianu, pentru decorurile și costumele spectacolului Răzbunarea de A. Fredro, Teatrul Dramatic din Constanța.*

PREMIUL PENTRU INTERPRETAREA UNUI ROL FEMININ : *Tamara Buciuceanu-Botez, Chirița, în Chirița în provincie de Vasile Alecsandri, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași.*

PREMIUL PENTRU INTERPRETAREA UNUI ROL MASCULIN (EX AEQUO) : *Mihai Pălădescu, Sganarelle, în Don Juan de Molière, Teatrul de Comedie ; Mihai Mihail, Bunșa și Ivan cel Groaznic, în Țarul Ivan își schimbă meseria de M. Bulgakov, Teatrul Dramatic din Galați.*

PREMIUL COMITETULUI JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ GALAȚI : *Regizorului George Rafael, pentru contribuția adusă*

flagrant în acest sens : spectacolul *Manechine fără cap* de I. D. Șerban, prezentat de trupa teatrului din Birlad, condusă de regizorul Constantin Dinischiotu.

Între temele abordate de comentatori a fost și aceea a naturii comediei în condițiile societății contemporane. Dacă, între altele, comunicarea lui Alexa Visarion a subliniat rolul *perspectivei comice* în întreprinderea regizorală, cea a actorului Constantin Băltărețu a susținut participarea intelectuală a actorului la desăvîșirea personajului comic. Regizorul își concepe spectacolul, mișcarea personajelor, dar nu poate și nu trebuie să ignoreze fondul cultural și puterea imaginativă ale actorului.

Relațiile dintre personaj și interpret, examinate de Constantin Băltărețu în contextul concret al activității sale în trupa Teatrului de Comedie, semnaleză necesitatea unor anume revizurii în stilul de muncă al unor directori de scenă și explică de ce trupe foarte bune ratează

întîlnirea cu texte de comedie excepționale. Regizorul nu trebuie să-l privească pe interpret ca pe un simplu pion în formația spectacolului, ci să solicite și să aprecieze investiția spirituală a actorului. În principiu, actorul este o personalitate care aderă la programul ideologic al directorului de scenă (aducîndu-și în acest sens propriile-i contribuții de idei), și nu un simplu executant al proiectului de spectacol.

Importantă și densă, comunicarea lui Costin Marinescu, regizor la Teatrul „A. Davila” din Pitești și profesor sociat la I.A.T.C., a pus în lumină relația dintre tragic și comic în teatrul contemporan, reamintind apariția unor specii ale comediei (comedia neagră, bufonada neagră, comedia amară, bufonada tristă). Dramaturgii de azi, observa Costin Marinescu, pun realizatorilor de spectacole o problemă nouă, modernă : „aceea de a rezolva, sub forma unei expresii comice, niște conflicte profund dramatice, de a

la valorificarea operei lui I. L. Caragiale prin spectacolul Inele, cercei, beteală, Teatrul „Nottara”.

PREMIUL PENTRU INTERPRETAREA UNUI ROL SECUNDAR : Vladimir Găitan, Pierrol, în Don Juan de Molière.

PREMIUL ZIARULUI „VIAȚA NOUĂ” DIN GALAȚI : Marga Georgescu. Lucreția Borgla în Fata Morgana de Dumitru Solomon, Teatrul Dramatic din Galați.

DIPLOMA REVISTEI „TEATRUL” : Mircea Cornișteanu, pentru cea mai izbutită creație regizorală, Fata Morgana de Dumitru Solomon, Teatrul Dramatic din Galați.

DIPLOMA SPECIALĂ A COMITETULUI JUDEȚEAN U.T.C. : Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani, pentru opțiunea repertorială și omogenitate artistică în spectacolul Acești nebuni fățarnici de Teodor Mazilu, regia și scenografia Mircea Marin.

MENȚIUNE SPECIALĂ DE POPULARITATE (EX AEQUO) : Actorilor Dionisie Vlțcu de la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași ; Mitică Iancu, de la Teatrul Dramatic din Galați.

MENȚIUNE SPECIALĂ A JURIULUI (EX AEQUO) : Actorilor Gheorghe V. Gheorghe, Miloslavski în Tarul Ivan își schimbă meseria de M. Bulgakov, Teatrul Dramatic din Galați ; Vasile Cojocaru, Popkin în Răzbu-narea de A. Fredro, Teatrul Dramatic din Constanța.

MENȚIUNE SPECIALĂ PENTRU DEBUT : Studenților Simona Mălcănescu și Nicolae Petre, în Acești nebuni fățarnici de Teodor Mazilu, Studioul I.A.T.C.

DIPLOMA REVISTEI „ATENEU” DIN BACĂU : Ileana Negru, Sony în Frumoasa Fernanda & Comp. de Vasile Rebreanu, Teatrul Național din Cluj-Napoca.

descoperi, sub stratul comic, stratul tragic și amar“.

O dispută care seamănă prea mult cu celebra ceartă a nominaliștilor cu raționaliștii a fost aceea în legătură cu regizorii-regizori și regizorii-actori. S-a observat (chiar cu date statistice — și aici trebuie salutată intervenția profesorului universitar Mihai Vasiliu) că, în ultima vreme, foarte mulți actori apar pe afișele teatrelor în ipostază de regizori — observație confirmată chiar de afișul Colocviului. Textul lui Vasile Rebreanu *Frumoasa Fernanda...* (în volum, sub titlul *Pe loc repaos... asasini!*) a fost pus în scenă de actorul Dorel Vișan, iar clasică piesă poloneză (a fostului ofițer în armata napoleoniană, Alexander Fredro) *Răzbușnarea*, este regizată de actorul Lucian Iancu. Partizanii ideii că actorii trebuie să-și vadă de rolurile încredințate și să nu se mai încumete a semna spectacole au fost influențați într-un fel anume și de aceste două spectacole citate mai sus; în timp ce adversarii, bizuindu-se pe faptul că mari regizori ai lumii au fost mai întâi actori, pentru a demonstra că nu este suficient să ai o diplomă de absolvent de regie în buzunar, au socotit că aveau la îndemină, drept dovezi, alte spectacole.

După festivitatea de premiere, gazdele au ținut să omagieze evenimentul oferind în premieră *Ciudatul rol al întâmplării* de Ion Băieșu, în regia Magdalenei Klein și scenografia lui Victor Creșulescu.

Sînt suficiente elemente care definesc, acum, după cinci ediții, valoarea națională a Colocviului despre arta comediei. Avîndu-și sediul permanent la Galați, Colocviul se bucură, ca o floare rară, de buni „grădinari“.

Paul TUTUNGIU

30 de ani
de regie
cu

GHEORGHE HARAG

O convorbire realizată de DINU KIVU

— Gheorghe Harag, ne-am întîlnit de multe ori, pe mai toate meridianele și paralelele teatrale ale României; și totuși, între aceste întîlniri au existat